

EL BUIT I EL BLAU

I, en el silenci del meu despatx llibreria, va caure a les meves mans *Madame Bobary*, de Gustave Flaubert. Vaig decidir llegir-lo, perquè estava saturat de literatura de muntanya i desitjava descansar.

L'he llegit, l'he acabat i ara estic desesperat!

M'hi trobava tan bé enmig de tota aquella gent! Me'ls havia fet tan meus! Al seu costat, els meus petits rancors, els meus petits problemes diaris, es difuminaven. Eren més reals que el mateix mon real: el metge del poble, tan ruc i tan bo; la seva dona, tan romàntica i quixotesca; l'apotecari, tan estúpid i cregut; el propietari ric, un aprofitat i un seductor; i el sagristà, aquell home tan pràctic que plantava patates al cementiri i del qual es deia que vivia dels difunts... (eren fècules adobades amb cucs de morts!)

Em nego a acceptar que tot hagi acabat. He de trobar la manera d'omplir el buit. Com ho he de fer?

Puc seguir el consell del novel·lista català Jaume Cabré i escriure unes pàgines o uns capítols més per continuar en companyia d'aquells personatges que m'han encisat.

O puc viatjar a Egipte, arribar-me fins a les cascades del Nil, buscar un comerciant que es digui Bobarin i cridar eufòric, tal com va fer Flaubert:

—Ja ho tinc: es dirà Bovary, Bovary, Bovary!

I anar repetint el cognom dies i dies, fins que el meu desconsol hagi minvat.

Res no ha rutllat. El meu estat no ha millorat.

I això que, en la boira matinera i en els tristos capvespres dels dies curts, m'he fet un tip de repetir: Bovary, Bovary, Bovary... fins que la cantarella ha esdevingut el meu riu de consciència. I això que durant les fredes i fosques nits d'hivern m'he refugiat en el meu despatx intentant afegir un capítol a la novel·la.

Tot ha estat en va. No he sabut què havia d'escriure ni com ho havia d'escriure. Què puc afegir, he pensat, si la ploma de Flaubert ha enviat a la tomba *madame* Emma i el seu espòs el metge Charles, els dos protagonistes de la novel·la?

No puc escriure perquè, quan tinc el llapis a la mà, em vénen al cap les paraules de Gabriel Ferrater, l'escriptor i crític literari que va decidir deixar-nos quan encara li quedava molta feina per fer:

«El novel·lista s'ha d'empassar tot l'avorriment del món, ha de fer que els personatges es morin, o es casin i ha de ser capaç d'aguantar-ho i de combinar-s'ho».

Els primers anuncis de la primavera m'han agafat en aquest estat d'ànim. M'anirà bé sortir per esbargir-me, m'he dit, i m'he anat a donar un volt pel mercat de Vic.

Fa un bo que enamora. Després de tants mesos de fred s'agraeix l'escalforeta del sol. Al bell mig de la plaça sento que em criden. És la Montse, una amiga d'adolescència que comparteix amb mi l'afició a la lectura.

—No et preocupis gens ni mica —em diu.

Havent dinat, la companya es presenta a casa amb dos quilos de llibres. S'asseu, parla, i entre sucada i sucada de la magdalena en el te de til·la, va deixant anar llibres sobre la taula. La tassa es buida i la taula s'omple. De reüll, tot escoltant-la, vaig llegint els títols. N'enumeraré uns quants, ja que la llista seria molt llarga:

Curso de literatura europea de Vladimir Nabokov, l'autor de *Lolita*; *El novel·lista ingenuo y el sentimental* de Orhan Pamuk, el premi Nobel de Literatura; un exemplar de *Madame Bovary* amb pròleg i propostes de treball de Josep Mundó, professor de didàctica de la literatura; *Gustave Flaubert- El hombre Pluma, selecció de cartes a Louise Colet*, traduïdes per Ascension Cuesta; *¿Y cómo eran las ligas de Madame Bovary?* de Francisco Umbral, l'escriptor madrileny, Premi Nacional de les Lletres...

Quan la Montse és fora començo a devorar els llibres. Quina delícia!

Amb Nabokov, he pogut tornar a estar al costat de Charles i acompanyar-lo en la seva entrada a Bertaux. He sentit els lladrucs dels gossos, he vist com el pobre cavall s'espantava i es feia enrere bruscament i he entès el subtil missatge premonitori de Flaubert volent donar a entendre que, a partir d'aquest moment, la pacífica vida del metge jove es desorganitzaria.

Llegint Omar Pamuk he recordat la cèlebre frase de Flaubert: «Jo sóc Madame Bobary», i he comprés el significat d'aquesta expressió. El Premi Nobel m'ha explicat que Flaubert, tot i no ser una dona, va viure les experiències sensorials d'Emma, la seva dissort, les seves ànsies d'una vida més animada, la

mesquinesa de la vida provinciana i l'amarga diferència entre els somnis i la realitat de la classe mitjana.

I, al vespre, abans d'adormir-me, ben arraulit al llit, he llegit les cartes d'amor que Flaubert va escriure a Louise i m'he fet meves les dificultats que el gran literat tenia amb l'escriptura i que demostren que en art, no es regala res. Flaubert explica a la seva estimada que corregeix i que torna a corregir i és un no parar fins que exclama «Ai, si escrigués com sé que s'ha d'escriure, que bé escriuria».

És com si la meva companya Montse, brandant un escut blau flaubertià (el llarg vel blau que porta Emma quan cavalca, el blau infinit que l'embolcalla, el color blau del pot de l'arsènic, la boirina blava que flota durant el funeral...), s'hagués enfrontat amb el meu buit i li hagués ordenat: vés-te'n!

LA CORDA VERDA

La meva néta, la Clara, surt de la botiga Esports Muntanyà amb una grossa i pesada corda penjada al coll. No me la vol donar; la porta fins el cotxe. Em demana per què no ens l'han embolicada. Li dic que perquè és massa grossa i hauria calgut gastar molt paper. La Clara, ha passat molta estona enfilada en el suport de ferro del porta papers, el taulell li quedava massa alt i ella volia veure tot el tràfec de gent, de paquets, de targetes de crèdit... S'apropa Nadal i la botiga és plena a vessar.

De les petites coses que anem fent, sempre en queda un record. Moltes vegades aquest record no és més que una imatge. Crec que, d'aquest dissabte al vespre, el meu cervell ja ha triat la imatge: la meva néta de cinc anys, la Clara, sortint de la botiga d'esports amb la corda penjada al coll. Una estona abans ella n'ha triat el color, sense dubtar-ho ni un segon ha escollit un verd pistatxo.

—Jordi, estic a Esports Muntanya...

—Perdona, Queló, no et sento gens bé, deu ser el meu mòbil. Millor que em facis un Xat.

"Et deia que estic a Esports Muntanya i et volia demanar quina corda d'escalada he de comprar."

"Compra corda x anar amb doble, tipus Cobra de la Beal, entre 8'6 i 9 mm, si és repel·lent a l'aigua millor. Agafa-la Dry, així et servirà tant x roca com x gel. De 60 m. OK?"

"Sí, Jordi, ja la tinc. Beal Cobra II, 8'6, Golden Dry, color verd."

"Perfecte!, per què la vols? Què feu demà?"

"Amb en Rovira i en Farrés volem anar a fer una canal a Vallter."

"Al Gra de Fajol Petit?"

"Sí, Jordi, la Canal estreta."

"Ok, crec que deu estar bé, tot i així, els darrers dos dies, han pujat les temperatures i s'ha de veure si han canviat les